

Ainult lähema tagamaaga tegemist on Tartu villatööstusel. Ümbruskond esitab linna villatööstusele villu ümbertöötamiseks ja värvimiseks. Peale selle valmistab villatööstus ka lõnga ladusse ning varustab sellega Lõuna-Eesti väiketarvitajaid, kangruid, suka- ning kampsunikudujaid jne. — Kammi-, nõöbi- ja harjatööstused on väikesed ning eriti viimased rahuldavad vaid kohalikke nõudeid. Kammi- ja nõöbi- valmistamiseks vajalikku sarvainet kogutakse kodumaalt, nõöpideks minevat galaliiti valmistatakse osalt kodumaa karjasaadustest, osalt tuuakse aga Soomest.

Nahatööstust on iseseisvuse-aeg mitmete uute ettevõtete näol silmapaistvalt laiendanud. Ta koosneb naha- ja saapavabrikuist ning sadulsepa-tööstustest. Tartu nahavabrikuist töötab üks osa (vanim Tartu nahavabrik Arndt [R. Kaltenberg ja Ko.] ning A. Maiste) ainult kodumaa nahku ümber, teised toovad tooresmaterjali kas osalt („Kalev“, Usvansky ja Pojad) või enamalt jaolt (K. ja E. Werg) välismailt. Kodumaa saadusist valmistatakse peaaesjalikult lihtsamaid nahasorte — pastla-, juht-, pinsoli-, voodri-, raag-, saapasääre-, platt-, aga ka pealisnahka, välismaa materjalist jälle peen- ja ilunaha sorte (ševroo-, lakk-, seemis- ja osalt kroomnahka). Saapatööstus saab seega osa poolfabrikaate kodumaa nahavabrikuist (tallad, pinsolid, voodri-nahk, riie, osalt ka pealisnahk), kuna õige palju poolfabrikaate, juba mainitud peenemate nahkade näol, välismaalt sisse veetakse.

Tähelepandav Tartu saapatööstuses on J. Ugur'i tööstus, kus valmistatakse ka ortopeedilisi ja spordisaapaid ning murutõnise-kingi.

Sadulsepa-tööstus tarvitab samuti osalt kodumaa (pargitud looma-, vasika- ja lambanahad, mööbli puuosad), osalt välismaa (peen-nahad ja metall-osad) poolfabrikaate ning valmistab hobuseriistu, polstermööblit, reisikohvreid, portfelle, nahktaskuid, võid jne. — Tartus asub ka kodumaal ainuke karusnaha-vabrik (asutatud 1923. a.); ta töötab ümber jänese-, koera- ning kassi-karusnahku.

Midagi erilist ei paku Tartu savitööstus. Ta valmistab enamikult kahvelkive, millede suurt nõudmist ta aga ei suuda rahuldada. Veskitööstus (P. Jänes, asut. 1906. a.) teeb veskikive, veskisesseseadeid, pealmise, alumise ja servijooksu kividega jahuveskeid, kruubi-, koorimis-, tangutegemis- ja puhastusmasinaid, tangu- ja kruubisortijaid, elevaatoreid, võlle, laagreid jne. — Suurem on juba Tartu peeglitööstus, millest üks (A/S. Tõnisson ja Ko., asut. 1908. a.) on võrdlemisi laia-ulatusline ning ainuke klaasilihvimis-tööstus kodumaal.

Üksikute eranditega on Tartu keemiatööstus noor ja vabrikute ning tööstuste arv ei ole suur, ent need, mis olemas, on töövõimelised ja lähimas ühenduses tagamaa nõuetega. Eraldi mainitav on see, et ta peaaegu kogu Eestit liimiga varustab. Vanim siia kategooriasse kuuluvaist tööstusist on Tartu seebi- ja soodavabrik (A. Fredericking, asut. 1849. a.), mis varemmail aegadel tootis palju Venemaale väljaveoks. Nüüd valmistab ta mitmeid seebisorte ja eri-osakonnas soodat. Tartus töötab veel teine, peaaesjalikult tualettseebi-vabrik („Veronika“, asut. 1913. a.). — Suuremana arstirohtude-kasvatuse ja